

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 40 Lei.
Pe jumătate de an 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 338/922.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului ortodox român din Arad.

Din mai multe părți ale diecezei, cu deosebire din laturea dreaptă a Murășului, ni-se adresează întrebări cu privire la competențele pe cari le prestau până acum comunele bisericesti pentru serviciile învățătorești cantoriale ale învățătorilor confesionali statificați.

Chestiunea aceasta este foarte clară, întrucât Biserica nu recunoaște ca legale măsurile de statificare, luate factorilor de conducere, luate pe cale de ordonanță numai și cu expresa violare a drepturilor noastre înarticolate în legi publice de stat în vigoare și astăzi.

Și de altfel, pe această cale au fost decretati de statificați numai învățătorii noștri de pe teritoriul revizoratului școlar din Arad, pe când de pe teritoriul celorlalte două revizorate din Banat, Statul, n'a luat nici un fel de dispoziție de statificare.

Tocmai de aceea Consistorul a protestat la înalta stăpânire împotriva atăror lucruri și a cerut restabilirea Bisericii în drepturile sale legale și retrocedarea învățătorilor și asigurarea dotației lor, ca pentru învățătorii de stat.

Între asemenea împrejurări, biserica nu consideră ca legală statificarea învățătorilor săi.

Întrucât însă, unui ori altul dintre aceștia, s'a declarat, sau se va declara ca învățător de stat, aceasta declarare este, *egală cu renunțarea formală nu numai la titlul și oficiul, ci și la ori-ce beneficiu de învățător confesional și de cantor Bisericesc. Prin urmare atari învățători nu au să mai primească nici*

salare dela Biserică, nici să beneficieze de pământurile școlare ori cantoriale, și nu au titlu, de drept nici la cortelele învățătorești confesionale.

Tot-astfel, funcțiunea de cantor, în asemenea caz oricare comună bisericescă este în drept s'o îndeplinească cu alte persoane, pe lângă cuvenita aprobare bisericescă, dar nu în mod definitiv deocamdată, până după resolvirea crizei, ce a dat peste școala confesională.

Prin urmare *rămânerea* pe mai departe a învățătorilor, cari au primit statificarea, *în actualele locuințe învățătorești și în salele de învățământ confesionale, nu înseamnă nici un titlu de drept în favorul lor ori în al școlii de stat din contră, li rămâne comunelor bisericesti neatins dreptul de proprietate și de dispoziție, sub reserva aprobării autorității diecezane, asupra acelor imobile și realități.*

Prin urmare *pământurile școlare confesionale intră în dreptul de dispoziție al comunelor bisericesti, cari vor fi datoare să le chivernisească regulat, până la altă dispoziție, care va urma din partea autorității bisericesti.*

În toate cazurile, în cari învățătorii au primit să fie statificați, comunele noastre bisericesti nu au nici-o îndatorire legală de ordin material față cu școlile de stat astfel înființate, de oarece asemenea îndatoriri revin comunelor politice. Din partea comunelor bisericesti este de ajuns adăpostul de silă, pe care-l dăm școlii de stat, până la limpezirea situației școlii confesionale, numai în interesul, ca să nu se întrerupă învățământul poporal, care servește nu-numai scop patriotic ci și bisericesc. Comunele bisericesti însă sunt în dreptul lor legal și firesc, de a căuta — în caz de statificarea școlilor — alte des-

tinațiuni pentru școlile confesionale și pentru locuințele învățătoresți confesionale ca de pildă prefacerea lor în locuințe preotești unde nu sunt de aceste, sau prefacerea în „Case culturale” pentru popor.

Organele parohiale primesc totodată îndatorirea, ca în fiecare comună bisericească să erueze, că în cursul vremii ce sume de bani s'au dat din venitele bisericilor noastre pentru trebuințe școlare, sub ori-ce titlu: ca șalar învățătoresc la zidirea ori repararea edificiilor școlare, și peste tot pentru ori-ce fel de trebuințe ale școlii confesionale de până aci.

În fiecare comună bisericească rezultatul atăror eruări se va trece în o consemnare singură, începând din timpul cel mai vechiu, din care ar fi socoți sau alte documente în arhivele parohiale.

Atari consemnări, gătite în 2 exemplare, vor trebui trimise câte un exemplar oficiilor protopopești, cari vor avea să le culeagă în termin de 3 luni de zile și să le trimită Consistorului eparhial pe toate deodată, cu un conspect nou în care rezultatul din parohii să fie trecute în regulă și sumizate.

Arad, din ședința cons. dela 24 Februar 9 Martie 1922.

Joan J. Rapp m. p.
Episcop.

Sectarismul religios.

(Urmare și Fine.)

(mp.) Nici dela activitatea așa numiților misionari eparhiali, a căror instituire e luată în prospect, nu putem aștepta minuni. Fiecare preot trebuie să fie un misionar în parohia sa, pentru că preoția însași e o misiune.

Misionarul eparhial poate fi numai un organ de control, de îndrumare și de colaborare cu preotul local respective cu preoții mai multor parohii, acolo, unde primejdia este mai mare, pentru că unde preotul parohiei nu e la locul său, nici misionarul eparhial nu va putea ajuta.

Și nici soluțiile pentru combaterea sectarismului și măsurile sau mijloacele misionare

nu pot fi aplicate cu succes fără anumite condițiuni de pregătire a trenului sau a mediului întocmai cum economul trebuie să pregătească holda înainte de asemănă sămânța.

Mai înainte de toate preotul trebuie să-și câștige iubirea și încrederea poporului, ca cuvântul lui să fie ascultat și urmat.

Preotul, care își iubește chemarea și față de credincioșii săi să poartă cu blândetă și dragoste evanghelică; care va ști face din biserică sa un izvor de lumină, de povățuire și mângâiere a poporului, de purificarea moravurilor; preotul care împreună cu familia sa va premerge naintea poporului cu pildă bună întru practicarea virtuților crestinești; preotul care în parohia sa va ști să se facă indispensabil, — un astfel de preot de sigur se va bucura de încrederea și iubirea poporului și cuvântul său va fi ascultat și urmat.

În al doilea rând preotul va trebui să-și creze în parohia sa o atmosferă prielnică și sănătoasă, o atmosferă de pace, bunăînțelegere, ordine și disciplină, pentru că certele, neînțelegerile, disordinile din parohie încă contribuesc foarte mult la slăbirea simțului religios moral și la înstrăinarea poporului de biserică și de preot.

Înzădar va predica preotul în biserică cu elocvență oratorică, înzădar va servi la sf. Altar ca un înger, dacă e dur față de credincioși, dacă e pătimăș, nedrept om de partide sau spre exemplu dacă poporul vede, că preotul nu se interesează de mersul regulat al afacerilor parohiale, nu administrează corect averile parohiale, nu încheie regulat în tot anul socoțile parohiale și așa mai de parte.

În rândul al treilea, preotul va trebui să erueze și să constate cauzele pentru cari unul ori altul dintre credincioși a trecut la sectari și aceste cauze să le inducă în rubrica de observare a evidenței purtate despre cei trecuți legal la sectari, pentru că mijloacele de recucerire a sufletelor rătăcite stau în strânsă legătură cu cauza eșirii din sinul bisericii.

Dacă spre exemplu cauza înstrăinării poporului de biserică respective a trecerii la sectari este neglijența și purtarea necorespunzătoare a preotului, atunci orice mijloc de

îndreptare sau de readucerea poporului la biserică strabună rămâne zădarnic câtă vreme respectivul preot e lăsat în parohie.

Acestea ar fi în general condițiunile principale și indispensabile, fără de cari aplicarea mijloacelor misionare și de combatere a sectarismului rămân fără nici un rezultat.

Școalele bisericii noastre.

Congresul național-bisericesc, ca for suprem, s'a rostit în unanimitate, cu prilejul întrunirii sale din toamna trecută, pentru păstrarea școalelor confesionale ale bisericii române de dincoace de munți și pentru egalizarea retribuțiilor învățătoresți fără considerare la caracterul de stat sau confesional ortodox al școlii.

Guvernul statului român procedase cu deplină dreptate când a hotărât să acorde subvențiuni, ca întregire de salar, pentru învățătorii confesionali. Subvențiile însă, în loc de a fi sporite, în conformitate cu împrejurările, au fost sistate după puțin timp, ear învățătoria noastră s'a trezit expusă, începând din toamnă, la mari calamități materiale.

În virtutea legilor existente și a autonomiei sale, biserica ortodoxă română din părțile acestea este stăpână de drept a tuturor școalelor sale. Înainte d'a se modifica sau a se desființa autonomia și legile în vigoare, dreptul bisericii nu poate să fie nimicit prin simple ordonanțe, nici prin dispozițiile legilor-decrete.

Consistorul nostru mitropolitan, precum și Consistoriile eparhiale, în conformitate cu hotărârile congresuale, au luat măsurile cuvenite de clarificare, a locurilor cu cădere, asupra drepturilor bisericii în afaceri de cultură și de școală.

Organele bisericesti, totdeauna prevenitoare și conciliante față de statul sub a cărui stăpânire au avut fericirea să ajungă, au cedat numeroși învățători dela școalele confesionale, ca statul să-și poată înlăptui așezămintele școlare de care avea trebuință. Organele bisericesti n'au oprit învățătorii săi, — și de multe ori nici chiar pe preoți, — de a trece în slujba învățământului de stat.

Ca răspuns la asemenea atitudine, am văzut că în vremea din urmă s'au executat rechiziționări de școale confesionale prin mijlocirea unor grabnice ordonanțe: Un decret simplu voește să transforme învățământul confesional în învățământ al statului și să continue activitatea școlară, acum la mijlocul anului, în clădirile care sânt proprietatea școlii confesionale. Aceasta înseamnă nesocotirea drepturilor asigurate bisericii prin legi, și înseamnă tot odată atingerea disciplinei în viața școlară a tinerimii.

Păgubitoare din cale afară este și procedarea, prin care poporul, în multe locuri, este indus în greșala, că prin statificare scapă(?) de sarcinile și jertfele ce trebuie să le aducă pentru școală . . .

Ce urmări se vor ivi, după astfel de politică școlară, întemeiată pe experimentări și dibuiri, va fi de prisos să repetăm: demoralizarea și anarhia va avea teren potrivit de însemnătate, creștere și întărire . . .

Starea lugubră se poate încă evita, — dacă nu va lipsi cumpătul și buna înțelegere și de-o parte, și de alta, — și dacă autoritatea chemată se va hotărâ în sfârșit să asigure și învățătorilor noștri existența lor materială ca slujitori ai bisericii, cum au fost până acum. (T. Rom.)

Unica nădejde de mântuire e biserica.

A trecut prin Varșovia, zilele trecute, un diplomat venind din Moscova. El, comunicând unui colaborator al agenției ruse impresiile sale din Rusia, spune că bolșevicii sânt aproape de faliment; și, dacă conferința dela Genova nu le va da sprijin, vor pieri cât de curând. Comuniștii doresc acum un singur lucru: nu salvarea ideilor lor, ci salvarea lor personală. În acest scop bolșevicii fac toate sacrificiile: noua lor politică economică și încercările lor desperate de a fi recunoscuți de puterile europene, sânt urmările acestor dorinți.

Foamea aduce nenorociri catastrofale; căci deși o mare parte din locuitori va pieri, totuși acei ce vor rămânea, vor îngroșa rândurile antibolșevicilor.

Alt factor de nemulțumire este scumpetea îngrozitoare ce crește în Rusia în așa proporții, în cât tipografiile statului nu sânt în stare de a acoperi nevoile cu hârtie-monetă.

Nu va trece mult, și bolșevicii nu vor mai fi în stare să-și plătească armata de funcționari și garda lor de pretorienii, care la Moscova este de 80 mii de oameni.

După părerea acestui diplomat, mulțimea înflăcăzită va mătura pe bolșevici, cari în momentul crizei nu vor putea opune nici chiar puterea partidului lor scăzut.

Foamea poate să zdruncine și mai rău Rusia, dacă n'ar mai fi un factor de organizare, și anume: *biserica*.

Vorbitorul a fost martor la grandioase manifestațiuni religioase, făcute la Moscova cu ocazia sărbătorilor bisericesti.

Bisericile sânt meru tixite de credincioși, cari ascultă cu nesăț predicile preoților, în care de multe ori este combătută starea actuală de lucruri.

Dela Asociația clerului „Andrieu Șaguna“.

Nr. 5/1922.

Comunicat.

Conform dispozițiilor §-lui 5 din „Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor“ în primăvara fiecărui an se ține la sediul despărțământului *adunarea ordinară*, care durează 2 zile cel puțin.

In ziua primă înainte de amezi, după invocarea Duhului sfânt se purcede la rezolvirea locurilor mai multe de natură administrativă.

În anul acesta expiră încredințarea comitetului despărțământului și prin urmare este a se face alegere nouă a prezidentului și a tuturor membrilor. Acum se dă prilejul să fie aleși și puși în fruntea despărțământului oameni devotați Asociației noastre.

Asemenea sunt a se alege pe lângă prezident câte 2 delegați, cari vor reprezenta despărțământul la *congresul* Asociației, care se va ține în cursul acestui an.

Prezidentul și secretarul despărțământului vor prezenta adunării *raport despre activitatea cercurilor religioase* în cursul anului 1921 și în legătură cu acesta se va face raport despre activitatea religioasă-culturală a preoților, cateheților, profesorilor de religie, absolvenților de teologie etc. de pe teritoriul despărțământului. Prezidentul despărțământului va recerca fără amânare pe prezidenții cercurilor religioase să înainteze din bună vreme raportul lor, întrucât n'ar fi făcut'o până acum. Întrucât nu ar satisface, în raportul către adunarea despărțământului, sunt a se aminti cu numele cei lăsători. Acest raport este a se înainta comitetului Secției deodată cu procesul verbal al adunării generale a despărțământului, și împreună cu acele lucrări, (predici, conferințe, disertații etc.) cari s'au ținut fie în cadrul cercurilor religioase, fie între alte împrejurări, și pe cari comitetul despărțământului le găsește vrednice de a fi date publicității. Cuvântul de deschidere al prezidentului despărțământului este a se înainta întotdeauna.

Urmează apoi darea de seamă asupra *activității despărțământului* în 1921, care se alătură la procesul verbal (Despre conferința pastorală de toamnă, inițiative și acțiuni în ce privește viața religioasă morală în cuprinsul despărțământului, înființarea de instituții și societăți pentru progresul vieții sociale etc.)

În sfârșit se face încasarea cotizațiilor

dela membri. După dispozițiile §-lui 7 din statute ele se plătesc „în 2 rate la începutul fiecărei jumătăți de an, la mâna casierului despărțământului“. Mai practică este încasarea cu prilejul adunării de primăvară și a conferinței pastorale de toamnă, când toți membrii se adună împreună. După hotărârea congresului nostru din urmă din totalul cotizațiilor 30% rămân pe seama despărțământului, 20% se pun la dispoziția Secției, iar 50% se înaintează casieriei centrale a Asociației, unde sunt a se trimite în întregime și sumele incurse la fondul de propagandă religioasă. Pentru fondul de propagandă sunt a se încasa cel puțin 5 Lei anual dela fiecare membru. Deodată cu acest comunicat se trimite fiecărui despărțământ, alături de blanchete pentru chitanțe și nota de plățile vărsate la casieria centrală în decursul anilor 1919—1921, ca să se poată calcula exact partea ce revine fiecărei organizații din totalul cotizațiilor. Hotărârea congresului nostru trecut obligă pe toți membrii, cari erau în funcțiune în 1919, să plătească cotizațiile *pe toți 3 anii* și dacă s'ar fi înscris mai târziu între membri. Cu prilejul acestei adunări de primăvară prezidentul și secretarul despărțământului vor stărui să se înscrie de membri *toți* preoții, cateheții și profesorii de religie de pe teritoriul despărțământului, plățind cotizațiile pe cei 3 ani trecuți și jumătate pe anul curent. Cei ce ar denega înscrierea între membri Asociației, sau plata cotizațiilor, să fie arătați comitetului Secției cu numele și motivele pe cari le invoacă pentru atitudinea lor. Tabloul membrilor, cu datele personale cerute în §. 5 din statute și cu evidențierea cotizațiilor plătite până acum, este a se înainta Secției deodată cu raportul despre adunare.

În aceeași zi *după amezi* sunt a se întocmi *misiuni interne* pentru preoți. Participarea la aceste misiuni este obligatorie pentru toți câți poartă caracter preoțesc de pe teritoriul despărțământului ca și pentru absolvenții de teologie. Absențele sunt a se notifică comitetului secției pentru a se înainta ierarhului spre orientare. După un scurt serviciu religios se va ține *cuvânt* despre îndatorirea preotului de a se mărturiși (vezi „Revista Teologică“ an. 1911 p. 470). Tot în biserică, sau și în alt loc potrivit, va urma o *meditație* despre importanța mărturisirii ca mijloc de curățire și înviorare pentru preot. Apoi se face mărturisirea tuturor la „duhovnicul despărțământului“ care va purta evidență de cei mărturișiți an de an, cerând dovadă și dela cei ce eventual n'au fost mărturișiți de el, că au satisfăcut acestui obligământ sufletesc.

După cină cei mărturisii vor lua parte la o *meditație* asupra legăturii spirituale a preotului cu Hristos și a împărtășirii lui în chip văzut cu trupul și sângele Domnului. — După această concentrare sufletească se face cuviincioasa pregătire pentru cuminecare.

În ziua a doua se va sluji sobor sfânta liturghie și se vor împărtăși toți dintr'o pâine și dintr'un potir, ca simbol al legământului tainic cu Hristos și a frăției dintre slujitorii lui. Apoi mângăiat va pleca fiecare la ale sale, înălțat și întărit pentru misiunea sa de păstorie.

Prezidenții despărțămintelor vor convoca fără amânare comitetul pentru a face pregătirile pentru adunare, vor încredința din vreme pe câte 2 preoți pentru a pregăti în scris meditațiile dela mărturisire și cuminecare, și vor anunța pe toți cei interesați despre data adunării, comunicându-le și programa, ca să se poată preocupă fiecare de chestiunile cuprinse în aceea.

Adunarea trebuie să se țină cel mai târziu până la Dumineca Floriilor, iar rapoartele sunt a se înainta necondiționat până la 7/20 Aprilie pentru a se putea convoca adunarea Secției îndată după sărbătorile Paștilor.

Sibiu, 21 Februarie (6 Martie) 1922.

Biurul central al Asociației.

Se publică spre știre și urmare:

Protoiereu Dr. Gh. Ciuhandu,
prezidentul secției Arad.

Adevărul în fabula „Greerele și Furnica”

J. H. Fabre, un fruntaș cercetător francez al vieții și obiceiurilor insectelor, ne vorbește în lucrările sale de ideile greșite ce s'au răspândit prin fabula *Greerele și furnica* despre aceste două vietăți; prin observațiile sale, anume făcute, el ne arată în chip luminos adevărul.

În această fabulă, care a ajuns un exercițiu de memorie pentru micii copii, se spune că greerele, un mare cântăreț, care-și petrece vremea fără nici un pic de prevedere pentru viitor, se pomenește fără de hrană la începutul iernei viscoțoase. Fără să stea la cumpănă, se duce de grabă la vecina sa furnica cu lăcomie și cade în genuchi și o roșgă să-l ajute cu merinde, ca să nu moară de foame până va sosi timpul frumos.

Dar furnica, ce în fabulă trece ca o ființă harnică și prevăzătoare, și tare supărată pentru puțină grijă de viață a greerului, moralistă aspră și îngâmfată, întrebă pe greere care tremura de frig și era mai mort de foame:

— *Vara, când eu adunam, tu ce făceai?*

— *Eu cântam în petrecere cu toți*

este răspunsul copilăresc al greerului; la care cuvinte furnica, mare moralistă, îl povățuește aspru și batjocoritor:

— *Tu cântai, îmi pare bine,*

Acum joacă, dacă poți,

Iar la vară fă ca mine.

Dacă din punctul de vedere moral, copilul va trage un folos, că în viață trebuie să fie prevăzător, din acelaș punct de vedere, fabula păcătuiește fiindcă nu deșteaptă câtuși de puțin sentimentul de milă și de compătimire pentru ființa căzută în nenorocire, fie chiar din pricina unei distracțiuni, cum e cântatul.

Dar fabula păcătuiește mai mult încă prin puțină grijă ce scriitorul pune de a răsturna adevărul științific și a nu ține câtuș de puțin seama de obiceiurile și de firea celor două făpturi pe cari le ia ca exemplu spre a învăța pe oameni cum să se poarte în viață.

Să arătăm însă, după Fabre, cum stă lucrul cu greerele și furnica.

În toate verile, greerii vin cu sutele să se stabilească înaintea porților atrași cum sunt de verdeața copacilor din preajmă; și acolo, dela răsăritul soarelui și până în ajunul lui își sparg capul cu cântecul lor aspru și răgușit. Acest cântec monoton nu te lasă să gândești, te apucă amețeala la auzul lui și ți-e cu neputință să-ți pironesti cugetarea.

Dacă ar fi numai câte unul să te plictisească cu *crierul* său, calea valea, dar așa cum se întrec la cântat, cu sutele, și cu toți deodată, îți isbesc urechile tocmai când ai mai multă nevoie de liniște.

Între greere și furnică sunt uneori legături, nu e mai puțin adevărat; însă aceste legături sunt cu totul altele de cât le arată fabulistul.

Ele nu vin din pricina greerului, care n'are nevoie de ajutorul nimănui, ca să trăească; vin dela furnică, răpitoare lacomă, care strânge în hambarele sale orice lucru bun de mâncare. Nici odată greerele nu se duce să strige că moare de foame la porțile furnicilor, și să făgăduiească cinstit că le va înapoia capitalul și dobânzile; dimpotrivă, furnica, împinsă de lipsa de merinde, cere milă dela insecta cântătoare.

Fabre explică de minune acest furtișag încă necunoscut.

În Iulie, pe căldura înăbușitoare dinaintea amiazii, când furnica, lacomă insectă, rătăcește pe florile vestejite să-și potolească setea, Greerele râde de această lipsă generală. Cu ciocul său, burghiu subțire, el găurește. Așezat pe o ramură de arboraș și cântând mereu el pătrunde scoarța tare și netedă, pe care o umflă o sevă coaptă de căldura soarelui. Cufundându-și sugătorul prin gaură, se adapă nemișcat, dându-se cu totul dulceții siropului și farmecului cântecului său.

În curând vom vedea însă o mulțime de gân-

gânii însetate, care descoper puțul pe care-l dă de gol prelungirea de pe margini. Ele aleargă, mai întâi cu oarecare sfială, să lingă licoarea ce a dat pe dinafară. Iată împrejurul înțepăturii de unde isvorăște *sirup*: viespi, muște, sfexi, pompile, cetomi; și mai ales *furnici*.

Cele mai mici se apropie de izvor, alunecând pe pânțele greerului, care, bun cum este, se ridică în picioare și lasă trecere liberă acestor oaspeți nepoziți; cele mai mari, pline de nerăbdare, își umplu repede gura, se retrag, fac un ocol pe ramurile vecine, și se reîntorc mai cutezătoare. Gângăniile sfioase de altă dată devin dușmani pe față; gata să tulbure și să gonească dela izvor pe lucrătorul harnic care a făcut puțul să țâșnească.

În această faptă de bandiți, cele mai încăpățănate sunt furnicile. Unele trag greerele de vârful lungilor sale aripi; altele îl apucă de vârful picioarelor; îi sar în spate și-i pipăie antenele; ba între ele sunt unele care-l apucă de organul sugător vârît în puț, silindu-se să-l scoată afară.

După atâtea hârțueli din partea acestor găze rele, și ajuns la capătul răbdării, uriașul părăsește puțul. El fuge aruncând în urma sa un șuvoiu de ud. Dar ce le pasă furnicilor de acest mare dispreț! Iată-le acum stăpânele izvorului, secăt îndată ce nu mai funcționează pompa care-l făcea să curgă. Mănâncă furnicile puțin dar ceva bun și ales.

După 5-6 săptămâni de veselie, greerul cade din copac, sfârșit de vieță. Soarele îi usucă ramășitele, trecătorii îi strivesc cadavrul.

Furnica, neconținut după mișună, îl întâlnește. Ea taie în bucăți bogata pradă, o spintecă, o foarfecă, o face bucățele, cu care își mărește grămada sa de merinde.

Adesea ori nici n'a apucat cântărețul să-și dea sfârșitul, cu aripile tremurând în praf, și se vede întins și târit de o mulțime de *jupuitori*.

E negru tot.

Din cele arătate mai sus, se înțelege ușor cum fabulistul a schimbat cu totul legăturile dintre cele două insecte. Adevărul e că pomanagiul fără delicateță, care nu se dă înapoi nici chiar din fața unui furt, este furnica.

La cele spuse trebuie să mai arătăm și greșeala de știință a fabulistului, când spune că greerele cere furnicii boabe de grâu, ca să nu moară iarna de foame.

Greerele, cu sugătorul lui delicat, nu mănâncă niciodată boabe de grâu; și nici nu umblă vreodată după muște și după viermi, ca pasărilor.

Altă greșală este când fabulistul spune că greerelă cere hrană pentru iarnă furnicii. Iarna nu sunt greeri. Ei se găsesc atunci în pământ, în stare de larvă, și sătenii cari scormonesc cu hârțelul pământul către sfârșitul toamnei, dau de aceste larve pe care le scot fără voie afară; vara, ele ies la

suprafață printr'un puț rotund lucrat de ele, se agată de câte o crenguță, se spintecă pe spinare și leapădă învelișul mai uscat de cât un pergament, (piele de miel, ied lucrată) și dă greerele colorat la început verde proaspăt de iarbă, și în curând culoarea sa e înlocuită prin alta închisă.

Fabula „*greerele și furnica*” astfel cum o avem noi, se trage din fabula cu acelaș nume a fabulistului francez „*La Fontaine*”. La rându-i a împrumutat-o dela Esop, care pare a fi autorul, acesta la rându-i va fi împrumutat-o dela vreun povestitor mai vechiu.

Dar începutul acestei legende, după lămuririle lui Fabre, este tocmai în India, și va fi fost întocmită în scopul de a se arăta la ce primejdie duce o vieță fără prevedere. Dar desigur că în fabulă, la început, nu va fi fost vorba despre greer, ale cărui obiceiuri le cunosc toți țărani, ci de o altă insectă, sau animal, ale cărui obiceiuri se potriveau mai bine cu ideile din fabulă.

Trecând în Grecia, se vede că fabula a fost falsificată, cum se face de altfel cu multe legende, când trec dintr'o limbă într'alta, dela un popor la altul.

„*Albina*”

Grig. Teodossiu.

Noi și vecinii noștri.

Cu prilejul logodnei Principesei noastre cu Regele Jugo-Slaviei, d. Pasici, primul ministru al regelui vecin, a amintit despre vremea pe care a petrecut-o în București, pe când era gonit din țara sa. În timpul regelui Milan al Serbiei, mulți oameni politici, cari aveau idei contrare, mai ales alianței cu Austria, erau persecutați și siliți să se expatrieze cu familiile lor. Locul de refugiu al lor era România. Aci erau primiți ca niște prieteni și se simțiau bine printre noi. Mi-aduc aminte că în liceu, în vremea pe când mă găsiam școlar, erau doi frați sârbi, cari trăiau cu noi în cele mai strânse legături. Ei nici nu se gândiau că se vor mai întoarce în patrie; începuse a se considera români. Când evenimentele s'au schimbat, ei s'au pus, firește, în serviciul țării lor: unul a murit tânăr, după ce făcuse studii strălucite; altul este și azi în diplomația sârbească.

Aceste împrejurări ne amintesc alte fapte din trecutul poporului nostru. Din ele se vede că Românii au îmbrățișat totdeauna pe cei cari au luptat pentru libertate și cari au fost persecutați din pricina aceasta. Și nu numai că i-a primit între dânșii, dar i-au ajutat chiar în lupta lor, în vremuri când țările noastre erau de tot slabe și se expuneau la multe și grave neajunsuri.

Putem începe cu mișcarea Grecilor din 1821. Unde au ridicat ei steagul libertății împotriva Turciei? În principatele române! Când eteriștii au venit

în Moldova, Mitropolitul Veniamin Costache le-a dat ajutor și moral și material, împreună cu mulți patrioți. În Muntenia asemenea a fost prietenește primită mișcarea grecească. Dar care a fost recunoștința lor? În Moldova, jafuri ne mai pomenite; în Muntenia, uciderea lui Tudor Vladimirescu.

Mai târziu, în 1859, când Ungurii voiau să scape de sub stăpânirea austriacă, în țara noastră s'au făcut pregătirile unei plănute mișcări: aci s'au adunat depozite de arme, oamenii noștri politici s'au expus la amenințări serioase din partea puternicei Austrii. Și rezultatul? Ungurii au uitat totul și n'au voit să recunoască drepturile naționale ale fraților noștri din Transilvania.

Câțiva ani după aceea, când Bulgarii începuse a se deștepta, unde s'a format generația care avea să creeze la 1878 statul cel nou? În țara noastră. Aci se refugiau toți cari voiau să scape de tirania turcească. Aci își făcuse o a doua patrie, locuind cu familiile lor, studiind în școlile noastre, ocupând funcțiuni publice. Ba chiar organizau mișcări politice. În 1868, pe când Ion Brătianu era președinte al Consiliului, Turcia a cerut României să-i extrădeze câțiva bulgari socotiți ca principali agitatori. Brătianu a răspuns că nu va permite ca în țară să se organizeze bande contra Turciei, dar nici nu poate arunca în ghiarele calailor turci pe cei ce se găsesc pe pământul românesc.

„Dar poate, zice el, că Turcia nu s'a mulțumit pentru că n'am voit a fi calăi . . . Niciodată n'am putut și n'am putea trăda pe Bulgarii din România și nici să-i dăm la spânzurătoare, fiindcă atunci Dumnezeu ne-ar fi blestemat . . .” Și, fiindcă Turcia era puternică și cerea satisfacție, Brătianu părăsi guvernul, dar niciun bulgar nu fu pedepsit sau extrădat.

E nevole, oare, să mai pomenim cum și-au arătat Bulgarii recunoștință? Toată lumea o știe . . . Dar nici Dumnezeu nu le-a ajutat.

Am putea să vorbim și de Poloni. Și ei au găsit la noi loc prietenesc, unde s'au adăpostit și au cercat chiar să-și organizeze manifestări politice.

Iată o serie de fapte cari formează pentru noi un titlu de glorie și ne creează un drept la recunoștința vecinilor noștri. Nu voim să ne mândrim și să ne lăudăm că noi am fi dat libertate sau cine știe ce foloase unora și altora; ci voim numai să spunem că, în marginea puterilor noastre, cari erau pe atunci mult mai mici și mai neînsemnate, am făcut tot ce am putut ca să sprijinim pe cei asupriți și năpăstuiți. Când ești în lipsă, mai mult prețuește cel care împarte cu tine un codru de pâine decât bogatul care-ți aruncă cu dispreț chiar daruri bogate.

Dar ce rar se găsește recunoștința pe pământ!

„Albina“.

Gh. Adamescu.

INFORMAȚIUNI.

Protopopiate nouă.

În eparhia ortodoxă română a Orăzilor-marii s'a făcut acum arondarea nouă a protopopiatelor. Decentralizarea nimerită nu poate decât să consolideze și mai mult organismul eparhiei. Pe lângă 6 protopopiate existente, s'au format altele 8, după norma ca un tract protopopesec să cuprindă cel mult 20 parohii, matre. Până acum un protopop a administrat 40-50 parohii, cu 40-50 mii de suflete.

Eparhia dela Oradea-Mare are 250 mii de suflete, în 270 parohii matre și 70 filii. Protopopiatele, după noua arondare, sânt următoarele 14: Oradea-Mare, Lunca, Tileagd, Aleșd, Bratca, Ceica, Tinca, Salonta-Mare, Beliu, Răbăgani, Beiuș, Rieni, Vașcău și Satu-Mare.

Posturile nouă de protopopi se vor îndeplini pe rând, începând cu cele dela Salonta și Tinca.

Rolul protopopilor va fi să devie tot mai mult îndrumători adevărați ai preoților din tract.

Fiind în atingere nemijlocită cu preoțimea și credincioșii ei, protopopul luminat, înțelept și cu experiența necesară, va putea să propună superiorilor săi mijloacele de progres în toate afacerile ce privesc bunăstarea păstoriților, atât materială, cât și sufletească.

Un românaș se întoarce din Siberia. La ministerul de interne s'a prezentat săptămâna trecută un tânăr zdrențuit și a spus ca se numește *Vasile Popa*, e de 19 ani și vine din Siberia, unde a stat șapte ani ca prizonier de război. El a cerut ajutor să se poată duce în Maramurăș, de unde e. A fost luat de ruși în 1915, când ajunseseră la Tisa. Il găsiseră pe drum copil de 12 ani, cu o căruța, și l-au luat și pe el. Vasile Popa, la încetarea războiului, a fost trimis cu prizonierii austro-ungari în Siberia la Omsk și la Tomsk, de unde a fost liberat la începutul lui Noemvrie, anul trecut și repatriat împreună cu mai mulți ofițeri. Fostul copil, acum fiăcău, a muncit prin fabrici, ca să poată trăi. Spune că în Siberia sânt încă prizonieri români, cari au fost liberați, dar n'au cu ce să se repatrieze. Unii dintre ei s'au căsătorit pe acolo. Ministerul de interne a procurat tânărului repatriat îmbrăcămintea necesară și i-a înlesnit călătoria gratuită până la el a casă, lângă Sighet. Mișcat până la lacrimi, Vasile Popa a spus, plecând, că a aflat despre „mămuca“ lui că trăește și ca se duce la casa părintească, de unde a fost răpit cu 7 ani în urmă.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Calacea** (protopopiatul Vinga) se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 31 jugh. 1128 st. □ parte arător, parte fânațe.

2. Birul legal.

3. Stolele legale.

4. Întregirea dotației preoțești dela stat.

5. Ce privește locuința pe seama alesului preot, deocamdată i se pune la dispoziție în mod provizor edificiul școlii confesionale.

Dările publice după venitele din parohie cad în sarcina preotului.

Preotul va fi obligat a provide catechizația la școlile din loc.

Recurenții din altă dieceză au să prezinte permisiune dela Prea S. Sa DI Episcop diecezan spre a putea compete la această parohie.

Parohia e de cl. I., în senzul actului Ven. Consistor diecezan Nr. 181/1922 se admit în mod excepțional și recurenți de cl. II., dacă nu s-ar prezenta nici unul de cl. primă.

Recurenții sunt poftiți, ca cererile provăzute cu adnețele necesare, adresate comitetului parohial din Calacea, să le înainteze în termenul concursual oficiului protop. ort. român din Vinga, având a se prezenta în cutare Duminică ori sârbătoare în sf. biserică ort. română din Calacea spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare conform §-lui 33. din regulamentul pentru parohii.

Din ședința comitetului paroh. ort. român din Calacea ținută la 24 Iunie (7 Iulie) 1921.

Gheorghe Bașu m. p. *Pavel Traileșcu m. p.*
președinte. notar.

Înconfelegere cu: D. P. Tiucra, protopop.

—□—

3—3

Nr. 37, 38, 39/921.

Pe baza rezoluțiunii Ven. Cons. de sub Nr. 1871/921. prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** în org. diec. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Utvin** protopopiatul Timișoara. Beneficiul este stabilit în următoarele:

1. Una sesiune pământ în extensiunea ei de azi și extravilanul aparținător. 2. Beneficiul intravilanului cu casa parohială. 3. Birul parohial legal și stolele legale. 4. Eventuala întregire dela stat pe care comuna bis. nu o garantează. Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul be-

neficiat, va împlini toate funcțiunile și va catehiza la toate școlile din localitate fără a putea pretinde altă remunerațiune. Parohia fiind de cl. I. dela recurenți să cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul sen. ep. Nr. 84/910. Intru-cât nu sar prezenta nici nu recurent de cl. I. în mod excepțional se admit și recurenți cu cvalificațiune de cl. II. Reflectanții din altă diecesă trebuie să arate că au binecuvântarea Prea Sf. Sale DI Episcop diecezan *Ioan I. Papp* pentru a putea recurge. Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu sunt a-se înaluta în termenul concursual of. protop. ort. rom. din Timișoara și cu stricta observare a §. 33. din Rgmtul p. parohii vor avea să se presinte în sfta biserică din Utvin spre a-și arăta dexteritatea omiletică și rituală. Dată în ședința com. par. din Utvin ținută la 4 Decemvrie 1920.

Nicolae Giulan,
președ. com. par.

Ioan Caza,
not. com. par.

În confelegere cu *Ioan Oprea* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a unui post învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din **Fibiș**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Locuință corespunzătoare cu grădină și supra edificatele necesari.

2. Salar dela comuna bisericească 500 lei anual (întregirea în trecut a fost acoperită de stat și se speră, că va fi așa în viitor).

3. Stolele îndatinate, unde va fi poftit.

4. Pentru conferință și scripturistică 25 lei.

5. 10 m³ lemne de foc cl. I. aduse acasă, din cari însă se va încălzi și sala de învățământ.

Alesul va providea cantoratul în și afară de biserică, va conduce școlarii la Sf. biserică și-i va instrua în cântările bisericești, pentru cari prestațiuni comuna bisericească îi asigură anual folosul pământului școlar din așa zisa „Șimanda” de peste 2 jug. catastrale, liber de dări publice.

Recursele ajustate cu documentele necesari se vor înainta sf. ppesc din Lipova, având recurenții a se prezenta în vr'o Duminică ori sârbătoare în Sf. biserică din Fibiș, spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Fibiș din ședința Comitetului parohial ținută la 4/17 Decemvrie 1921. *Gheorghe Todan*, paroh. președinte.

În confelegere cu: *Fabriciu Manuila*, protopresbiter inspector școlar.

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Cenzurat: **V. DÂRLEA.**